

[Formanden.]

på de områder, han særlig dyrkede — især arkæologien — under andre forhold have skabt sig en videnskabelig løbebane.

Sit valgsprog „Pligten fremfor alt“ har han i usædvanlig grad efterlevet både som statsoverhoved og som menneske. Også uden for Norden vandt han respekt og beundring, og han kom til at stå som et ideal af en demokratisk konge.

Kongen var gennem familieskabets bånd nært knyttet til det danske kongehus. Vi forstår det savn, som kongens død efterlader hos hans nærmeste, og vor medfølelse samler sig naturligt om hans datter, Hendes Majestæt Dronning Ingrid, og hans barnebarn, Hendes Majestæt Dronning Margrethe.

Jeg udtaler til sidst ønsket om fremgang og lykke for Sverige og dets unge konge, Carl XVI Gustav.

(Medlemmerne påhørte stående formandens mindeord.)

Jeg giver herefter ordet til statsministeren, for at han kan give den i grundlovens § 38 omhandlede redegørelse for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger.

Statsministeren (Anker Jørgensen): Danmark tilhører et af verdens rigeste og højest udviklede områder. Vi har efter international målestok en høj levestandard og en høj social og kulturel standard. Det rige samfund har imidlertid sine egne problemer, som er vidt forskellige fra dem, som man tidligere skulle løse. Problemerne er først og fremmest af født af den hastige velstandsudvikling. Men på sin vis er de lige så vanskelige som dem, tidligere generationer mødte.

Lad mig nævne de mest betydningsfulde problemer:

Over for inflationen må vi effektivt sætte ind, hvis vi skal sikre den økonomiske vækst og den høje beskæftigelse.

Den fortsatte industrialisering og den rivende tekniske udvikling stiller os over for den opgave at bekæmpe den tiltagende forurening og sikre et miljø, som fremmer menneskelig trivsel.

Behovet for at gøre samfunds- og produktionslivet mere demokratisk gør sig gældende i stigende grad. Medejendomsret og øget medbestemmelsesret er spørgsmål, som er sat på dagsordenen rundt om i Europa.

Det er på denne baggrund og i dette helhedsbillede, vi må vurdere den øjeblikkelige økonomiske situation og mulighederne for at løse de reformopgaver, vi er stillet over for.

Det er i dag et år siden, den danske befolkning traf sin beslutning om Danmarks indtræden i De europæiske Fællesskaber.

Vort medlemskab af EF giver Danmark en række nye muligheder. Det giver os samtidig direkte medbestemmelse og medansvar inden for EF og for EF's holdning over for verden udenfor.

Med EF har vi fået en bedre samordning af de ni landes bestræbelser for at løse de økonomiske problemer. Tidligere skabte de enkelte landes økonomiske politik ofte vanskeligheder for andre lande. Vi kan endnu ikke være tilfredse med forholdene, men væsentlige fremskridt er gjort.

Vi har i det forløbne år haft en udvikling i den økonomiske aktivitet, der i mange henseender er tilfredsstillende. Beskæftigelsen har hele året igennem været rekordagtig høj.

Tilslutningen til EF medførte en stærk vækst i landbrugserhvervets indtægter og valutaindtjening. Samtidig har gunstige udlandskonjunkturer givet grundlag for en fortsat stigning i industrieksporten.

Erhvervsinvesteringerne har ligeledes været inde i en tilfredsstillende stignings-takt. Det gælder ikke alene landbrugets investeringer, hvor tilslutningen til EF har budt på iøjnefaldende fordele. Det gælder

[Statsministeren.]

også byerhvervenes investeringer i bygnin-
ger og udstyr.

Bruttonationalproduktet viser for andet
år i træk en årlig stigningstakt på 5-6 pct. i
faste priser.

Det private forbrug har i takt med den
stigende beskæftigelse og produktion været i
fortsat vækst, og samtidig har boliginveste-
ringerne ligget på et meget højt niveau.

Sideløbende med denne i sig selv tilfreds-
stillende udvikling har der imidlertid været
forhold, der må give anledning til bekym-
ring. Jeg tænker her på prisernes stærke
drift opad og første halvårs betydelige un-
derskud på betalingsbalancen.

Prisstigningstakten er taget til i 1973. En
vigtig årsag hertil må søges i, at det interna-
tionale prisniveau under påvirkning af den
kraftige internationale højkonjunktur er
kommet i stærk bevægelse opad. Dette gæl-
der priserne såvel for råvarer og brændsel
som for fødevarer og andre færdigvarer. Den
valutakurspolitik, der har været ført her i
landet i det sidste år — og hvis gennemfø-
relse er blevet lettet gennem deltagelsen i
EFs valutasamarbejde — har medvirket til
at dæmpe disse udefra kommende prisstignin-
ger. En del af de hjemlige prisstigninger
kan henføres til opgangen i import- og eks-
portpriserne. Det er kun i ringe grad EF-
tilslutningen, der er årsag. De danske hjem-
memarkedspriser for fødevarer lå allerede
inden tilslutningen til EF højere end eks-
portpriserne.

Også indenlandske indkomststigninger
har bidraget til opgangen i prisniveauet. Et
foruroligende træk i udviklingen er, at der i
kraft af prisstigningerne er sat en proces i
gang, der må befrygtes også i den kom-
mende tid at ville drive det danske pris- og
indkomstniveau i vejret i et hurtigere tempo
end i de senere år. Erfaringerne viser, at en
sådan stadig opgang i priser og indtægter i
det lange løb overvejende er til glæde for

ejerne af fast ejendom, som kan indhøste
betydelige kapitalgevinster. Den gør det
også vanskeligere at nå frem til en forbed-
ring af betalingsbalancen, som er et vigtigt
mål for den økonomiske politik.

Der har i første halvår i år været et un-
derskud på den løbende betalingsbalance på
2,2 milliarder kr. Det var ventet, at der
navnlig i denne periode ville blive tale om
en betydelig forværring på grund af bortfal-
det af den midlertidige importafgift. Også
den stærke investeringsopgang i erhvervene
har virket i samme retning. Arbejdskonflik-
ten gav en forbigående formindskelse af
industrieksporten, og de høje importpriser
har direkte fordyret importen. De har også
fremskyndet indkøb med det formål at
undgå en senere prisforhøjelse.

Disse forhold har utvivlsomt medvirket
til, at underskuddet på betalingsbalancen er
blevet særlig højt i første halvår. Den øko-
nomiske oversigt anslår underskuddet for
året som helhed til 3,5 milliarder kr. og reg-
ner med et underskud af tilsvarende stør-
relse for 1974.

Det er regeringens opfattelse, at denne
udvikling ikke er acceptabel. Et fortsat
underskud af denne størrelse rummer uund-
gæeligt en risiko for, at den fulde beskæfti-
gelse ikke kan opretholdes, og dette gælder
ikke mindst under de urolige internationale
valutaforhold. Hertil kommer, at eksporter-
hvervenes gunstige afsætningsvilkår ikke
fuldt ud kan udnyttes til en forbedring af
betalingsbalancen, fordi efterspørgselspres-
set i den indre økonomi er for stærkt.

Det må derfor være en hovedlinje i den
økonomiske politik at tilvejebringe den ar-
bejdskraft og produktionskapacitet, der er
påkrævet for en bedre udnyttelse af eks-
portmulighederne. På en socialt forsvarlig
måde må vi holde igen på stigningen i det
private og offentlige forbrug, i investerin-
gerne i offentlige institutioner og boligbyg-
geri og i ikke nødvendige private investerin-

[Statsministeren.]

ger. Med den stærke efterspørgsel fra udlændet skulle en sådan omstilling kunne gennemføres uden risiko for beskæftigelsen. For at lette tilpasningen vil det dog være hensigtsmæssigt samtidig at sætte ind med forholdsregler, der kan tvinge pris- og omkostningsudviklingen ind i et roligere forløb uden at ændre den sociale balance, så vi giver konkurrenceerhvervene bedre betingelser. Regeringen søger derfor folketingets medvirken til en økonomisk politik med følgende hovedelementer:

For det første en bremse på væksten i offentlige udgifter, privat forbrug og boligbyggeri. Finansplanen for 1974-75, som regeringen fremlagde allerede i august, tager sigte herpå. I den har regeringen foreslået en styrkelse af statsbudgettet med omkring 1 milliard kr. ud over, hvad der følger af gennemførte besparelser m. v. Der er også redegjort for forholdsregler, der kan holde igen på væksten i kommunernes budgetter.

Endvidere en nyvurdering af kreditpolitikken med henblik på at sikre, at fordelingen af kapitalen svarer til hovedlinjerne i den økonomiske politik.

Endelig en indsats for på en socialt afbalanceret måde at bringe pris- og omkostningsudviklingen ind i et roligere leje.

En kraftig opbremsning er nået for de statslige ydelser, men også de kommunale aktiviteter må inddrages under sparebestræbelserne.

Det igangsættelsesstop for bygge- og anlægsarbejder, vi har nu, omfatter jo både staten og kommunerne. Det vil bidrage stærkt til at dæmpe efterspørgselspresset i økonomien i dette og i næste år. Men det er et ekstraordinært indgreb, der kun kan løbe en tid.

Som led i bestræbelserne på en varigere dæmpning af stigningen i de kommunale aktiviteter vil regeringen søge gennemført en hurtig reduktion af antallet af refusions-

ordninger inden for uddannelse, forsorg og sundhedsvæsen. I stedet udbygges det system af bloktilskud, vi allerede har på en række områder. Et system, som sikrer en mere ligelig fordeling mellem rige og fattige kommuner. Lovforslag herom vil blive fremsat snarest muligt.

Regeringen har endvidere sammen med de kommunale organisationer opfordret kommunerne og amtskommunerne til at foretage en båndlæggelse af de midler, kommunerne får tilovers som følge af byggestoppet, således at pengene ikke anvendes til andre formål. Regeringen forudsætter, at kommunerne virkelig følger opfordringen.

Vi vil optage forhandlinger med de kommunale organisationer om afviklingen af igangsættelsesstoppet, når dette udløber, således at en ny hurtig forøgelse af den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed undgås. Aftalen om investeringsrammer vil ligeledes blive søgt forlænget, og endelig stiler regeringen mod at ophæve kommunernes generelle adgang til at optage lån.

Vi vil fortsætte forhandlingerne med kommunerne om en permanent udbygning af budgetsamarbejdet baseret på en treårig budgetlægning. Der vil også herom blive fremsat lovforslag i tinget.

Regeringen forhandler endvidere med kommunerne om en række lovforslag med henblik på at afskaffe overflødig dobbeltadministration.

Regeringen vil fortsætte arbejdet med en forbedring og forenkling af kildeskatten. Restskatterne må bringes væsentligt ned, og der vil blive fremsat forslag om, at restskatter under 2.000 kr. opkræves over det følgende års forskudsskat. Det betyder, at 80 pct. af lønmodtagerne vil undgå særskilt opkrævning. Endvidere vil der blive fremsat forslag om revision af ægtefællebeskatningen med sigte på en betydelig forenkling.

Skattekontrollen må yderligere effektiviseres. Der vil derfor blive fremsat forslag om

[Statsministeren.]

kildeskat af obligationsrenter — kuponskat — og om indberetning fra banker og sparekasser om rentetilskrivninger. Også pantebrevsmarkedet må bringes under skattemæssig kontrol.

Det er vigtigt, at erhvervslivet har gode afskrivningsregler, men skattemyndighederne må have hjemmel til at skride ind, når afskrivninger bringer den skattepligtige indkomst ned under den indkomst, der svarer til privatforbruget.

Der vil blive fremsat forslag om en forhøjelse af formueskatten med samtidig forhøjelse af det skattefrie formuebeløb til 400.000 kr. Selskabsskatten vil blive ændret og ajourført, så den bedre svarer til den personlige indkomstskat.

Regeringen påregner at kunne fremsætte forslag om en begrænsning og forenkling af skattefradragene, herunder fradraget for repræsentation. Sigtet må være, at man i videst mulig udstrækning når frem til den personlige bruttoindkomst som beskatningsgrundlag. Det er også hensigten at fremsætte forslag til en gradvis begrænsning af fradrag for renteudgifter af privat gæld.

Udskrivningsprocenten vil blive foreslået uændret for 1974.

I sidste folketingsår lagde regeringen op til en samlet langsigtet boliglovgivning til afløsning af boligforliget af 1966 med det formål at gennemføre en normalisering af boligmarkedet. Hovedsigtet var det dobbelte at give de boligsøgende mulighed for at vælge en bolig, der passer til den enkelte husstands økonomi og behov, og samtidig at der på en socialt afbalanceret måde blev gennemført en væsentlig besparelse af de offentlige tilskud på boligområdet.

Efter langvarige drøftelser med folketingets boligudvalg fremsatte regeringen sine lovforslag og søgte at opnå den bredest mulige tilslutning her i tinget.

Resultatet blev, at socialdemokratiet og socialistisk folkeparti alene måtte gennemføre ændringer af lejeværdien af egen bolig, ophævelsen af momsgodtgørelsen til boligbyggeri og ændringer i boligsikringsloven. Samtidig blev der på grundlag af regeringens forslag aftalt retningslinjer for gennemførelse af de øvrige boliglove i det folketingsår, der nu er begyndt.

Arbejdsmarkedet har som nævnt været præget af en fortsat gunstig udvikling i beskæftigelsen. Der er tale om en udvikling, der kan registreres over hele landet, og som omfatter så godt som alle erhvervs- og faggrupper.

Tilgangen af arbejdskraft fra de øvrige EF-lande har været af så beskedent omfang, at den har været uden væsentlig betydning for det stærke efterspørgselspres på arbejdsmarkedet.

På baggrund heraf og efter forhandling med Landsorganisationen og Dansk Arbejdsgiverforening traf regeringen i juni beslutning om en lempelse af det gældende stop for udenlandske arbejdere fra tredje-landene uden for Norden og EF. Et udvalg under socialministeriet arbejder på at sikre fremmedarbejderne en god social tilpasning.

Sikkerhed og sundhed på arbejdspladserne og en menneskeliggørelse af arbejdsmiljøet i videste forstand er et af de mest centrale og påtrængende problemer. Regeringen satte straks ved sin tiltrædelse et arbejde i gang på dette område. En første rapport om arbejdsmiljøet er netop blevet færdig. Det er hensigten både at sætte ind over for akutte problemer og at tilvejebringe en nyvurdering af mål og midler for en langsigtet indsats vedrørende arbejdsmiljøet.

Arbejdstilsynet må styrkes og løbende sikres fornøden ekspertviden. Arbejdspladsernes folk må selv inddrages direkte i sik-

[Statsministeren.]

kerhedsarbejdet. Større viden om farekilderne og hensynet til sikkerhed og sundhed må indgå som et naturligt led i de daglige arbejdsprocesser.

Regeringen vil straks ved folketingsårets begyndelse genfremsætte forslag om lønmodtagernes medejendomsret: økonomisk demokrati.

Målsætningen med dette forslag er, at det skal omfatte alle lønmodtagere, at der bygges på det solidariske princip med lige store andele til alle og med fælles risikodækning. Formålet er også at forøge kapitaldannelsen væsentligt, og at lønmodtagerne får medejendomsret til denne kapitalforøgelse. Den indflydelse, der følger med den øgede kapitaldannelse, skal udøves af lønmodtagerne på den enkelte virksomhed som en videudvikling af nærdemokratiet.

Regeringen anser det for afgørende, at lovgivningen om økonomisk demokrati udformes således, at der ydes et væsentligt bidrag til udjævning af den skæve formue- og indkomstfordeling.

Regeringen mener, at disse afgørende principper må fastholdes. Men vi er rede til at gå ind i en saglig drøftelse ikke blot om detaljer i lovforslaget, men også om centrale områder, f. eks. om ledelsen og strukturen af den centrale lønmodtagerfond og om placeringen af fondens midler.

På det sociale område skal arbejdet med den trinvise gennemførelse af socialreformen fortsættes.

Dagpengereformen og loven om den sociale ankestyrelse var væsentlige milepæle. Ændringen af den centrale struktur for det sociale område er herefter tilendebragt. Der er skabt grundlag for en bedre planlægning og en bedre prioritering.

En ny lov om offentlig sygesikring er trådt i kraft, men et udvalg under socialministeriet har overvejet, om vi fortsat skal

have en opdeling af de sikrede i to grupper afhængig af indtægt. Regeringen vil på dette grundlag arbejde videre med spørgsmålet.

Et vigtigt led i socialreformens videreførelse bliver den sociale bistandslov. Det meget omfattende lovforslag blev jo fremsat i sidste folketingsår, men nåede ikke at blive færdigbehandlet. Forslaget vil derfor blive genfremsat. Behandlingen i tinget ønskes afsluttet så tidligt, at loven kan sættes i kraft den 1. april 1975, uden at der stilles urimelige krav til de myndigheder, der skal administrere den — først og fremmest de sociale forvaltninger i kommunerne.

Et udvalg arbejder for tiden med udformningen af fremtidens pensionssystem. Det er hensigten at nå frem til mere smidigt udformede regler og at opnå en bedre samordning mellem pensionsreglerne og skatte- og bolig-sikringslovgivningen.

Regeringen vil fortsat medvirke til erhvervslivets modernisering og tilpasning. En øget demokratisering, der giver større medindflydelse og medbestemmelse for de ansatte, er også i den forbindelse et vigtigt led.

Der vil blive fremsat forslag til en ny lov om banker og sparekasser. Den vil danne grundlag for en modernisering og ligestilling af disse pengeinstitutters virksomhed og indføre repræsentation i pengeinstitutternes bestyrelser både for medarbejderne, for samfundet og for indskyderne.

Regeringen vil fremlægge en redegørelse om de alvorlige energipolitiske problemer som oplæg til en debat her i tinget.

Det er regeringens opfattelse, at det offentlige i stigende grad må rette sin opmærksomhed mod forbrugerproblemer i vid forstand.

Forbrugerkommissionens delbetænkninger vil blive anvendt som grundlag for en tidssvarende lovgivning. Der vil blive frem-

[Statsministeren.]

sat forslag til en lov om markedsføring, der indebærer etablering af en forbrugerombudsmand. Der vil også blive foreslået oprettet et almindeligt forbrugerklagenævn samt fremsat forslag til lov om mærkning, skiltning m. v.

Med henblik på også at opnå en mere formløs og billigere retsbehandling af forbrugersager vil der blive foreslået ændringer af retsplejeloven.

Et forslag om lægemiddellov vil indeholde de fornødne rammer for en tidssvarende tilrettelæggelse af fremstilling og forhandling af lægemidler. Debatten om anvendelse af naturmedicin og ikke autoriserede helbredelsesmetoder gør det rimeligt at overveje, om vi kan inddrage nye midler og metoder i sygdomsbekæmpelsen, som er forsvarlige — og som ikke øger spekulation i den enkeltes sygdom og sygdomsfrygt.

Stigningstakten i de senere års narkotikamisbrug synes heldigvis aftagende, hvorimod alkoholforbruget — især blandt unge — menes at være stigende.

Regeringen vil gennemføre en systematisk oplysning om den risiko, folkesundheden udsættes for ved misbrug af rusgifte samt ved medicinmisbrug.

Med miljøreformen, som folketetinget vedtog i sidste folketingsår til ikrafttræden i fuldt omfang fra den 1. april 1974, er der skabt et effektivt instrument til bekæmpelse af forureningen.

De alvorligste forureningsproblemer er ikke nationalt afgrænset, og de er tillige af en sådan størrelsesorden, at en løsning forudsætter europæisk eller andet internationalt samarbejde. Regeringen lægger vægt på at deltage i dette samarbejde, hvorfra der også kan ventes konkrete resultater. Det er således regeringens håb, at Østersølandenes

forhandlinger i løbet af 1974 vil resultere i vedtagelsen af en konvention, som beskytter Østersøen mod forurening.

Inden for undervisningsministeriets område vil planlægningsfunktionerne blive styrket gennem uddannelsesrådets virksomhed og gennem omorganisering og rationalisering af ministeriet.

I en helhedsvurdering og prioritering af de opgaver, der skal løses inden for undervisningssektoren i de kommende år, vil indgå udkastet til folketingsbeslutning om 12 års grundlæggende skole- og erhvervsuddannelse for alle. Udkastet er derfor forelagt uddannelsesrådet, inden forslaget fremsættes i folketetinget. Udkastet er også offentliggjort for at give interesserede mulighed for at få medindflydelse på forslagets endelige udformning.

Ud fra samme hensyn er et udkast til ændring af skolestyrelsesloven offentliggjort. Lovforslaget herom vil være baseret på to hovedprincipper: for det første en decentralisering af styreformen og for det andet en forenkling af administrationen.

Lovforslaget om folkeskolereformen, der ikke blev færdigbehandlet i sidste folketingsår, vil blive genfremsat.

Med udgangspunkt i en helhedsplan for de videregående uddannelsers udbygning vil undervisningsministeren give en redegørelse for dette uddannelsesområdes forhold. Ministeren vil herunder redegøre for problemerne omkring læreruddannelserne, specielt de påtænkte forsøgsuddannelser ved universitetscentrene i Roskilde og Ålborg.

Regeringen vil i sin kulturpolitik fastholde princippet om, at alle kunstneriske udtryksformer må sikres fuld frihed. Dette forudsætter bl. a., at der ikke knyttes politiske betingelser til det offentlige støtte. Der vil i øvrigt blive lagt vægt på, at kulturpoli-

[Statsministeren.]

tikken ikke begrænses til finkulturen, men udstrækkes til en lang række områder, der har til formål at fremme menneskets trivsel.

På trafikområdet vil der blive arbejdet videre med iværksættelsen af sidste folketingsårs beslutninger om Storebæltsbro og lufthavn på Saltholm.

Regeringen vil indhente folketingets godkendelse af de aftaler, som blev indgået med den svenske regering om Øresundsforbindelserne og om lufttrafiktjenesten i forbindelse med Saltholm lufthavn. Samtidig vil folketinget få lejlighed til at tage stilling til den nødvendige udbygning af Kastrup lufthavn, indtil Saltholm lufthavn kan tages i brug.

Den kollektive trafik skal styrkes. Derfor agter regeringen at fremsætte lovforslag om den videre udbygning af S-banerne i hovedstadsområdet. Vi vil tage spørgsmålet om de københavnske tunnelbaner op til fornyet overvejelse. Spørgsmålet om den såkaldte Citybane og en eventuel baneforbindelse til Amager vil samtidig blive søgt afklaret.

Færøernes hovederhverv, fiskeriet, står over for betydelige problemer. Det er en følge af de restriktioner, som i stigende omfang lægges på fiskeriet i områder, hvor færøske fiskere henter en væsentlig del af deres fangster. Regeringen har på initiativ af det færøske landsstyre i internationale fiskerierorganisationer og i EF rejst spørgsmålet om at sikre færingerne en større andel af fiskeriet omkring Færøerne. Der er for nylig opnået enighed mellem en række lande om en ordning, der forhåbentlig kan træde i kraft til nytår. I EF er spørgsmålet fortsat under behandling.

De bestræbelser, som i de seneste år er udfoldet både fra færøsk og dansk side for at opbygge en færøsk industri, er blevet fortsat. Senest er den nye egnsudviklingslov sat i kraft på Færøerne.

Regeringen vil fortsat arbejde for, at den grønlandske befolkning i øget omfang skal præge udbygningen af det grønlandske samfund.

De vigtigste led i disse bestræbelser er arbejdet i hjemmestyreudvalget samt gennemførelsen af en række forslag om udvidelse af det kommunale selvstyre. Forslagene kan forventes fremsat på grundlag af en betænkning, der behandler spørgsmålene om byrde- og opgavefordelingen mellem staten, landsrådet og de grønlandske kommuner.

Vi vil søge at forbedre erhvervsmulighederne og fremme uddannelsen. Den vanskelige beskæftigelsessituation på Grønland gør det nødvendigt at stabilisere anlægsaktiviteten. En bedre uddannelse, navnlig af de unge, vil også gøre det lettere at erstatte den udsendte arbejdskraft med grønlændere.

Jeg skal herefter vende mig til Danmarks forhold til omverdenen.

Regeringen tillægger det danske medlemskab af EF stor vægt. Vi gør det af flere grunde.

Danmarks deltagelse i EF-arbejdet betragter vi som et ny instrument til at fremme bestræbelser, som vi har udøvet og stadig udøver i de mere traditionelle former for internationalt samarbejde.

Det er derfor, regeringen med sin EF-politik tilsigter at forskyde tyngden i samarbejdet fra økonomisk vækst til en bredere målsætning koncentreret om menneskelig trivsel. Vi må også inden for EF søge at skabe forudsætninger for en realisering af de socialpolitiske, regionalpolitiske og miljøpolitiske mål, som vi normalt er enige om i dansk politik. Et første skridt nåede vi i juli i år med vedtagelsen af et handlingsprogram for miljøområdet. Vi har også fremlagt forslag vedrørende multinationale selskaber og forbrugerbeskyttelse for at sikre disse emner

[Statsministeren.]

en stærkere placering. I forholdet til den øvrige verden bør EF efter regeringens mening indtage en åben holdning.

Vi må naturligvis søge at placere danske standpunkter, så de i vid forstand tjener vore politiske og økonomiske interesser bedst muligt.

Men formandskabet i EF giver os samtidig i disse måneder en betydningsfuld opgave og et stort ansvar. Det pålægger os rollen som formidler af et samarbejde i en afgørende fase af EF's udvikling.

EF's virke er i denne periode hovedsagelig bestemt af det arbejdsprogram, der blev fastlagt på topmødet i Paris. Der skal træffes beslutning om overgang til anden fase af den økonomiske og monetære union. Samtidig hermed stiles mod oprettelse af en fond, hvis midler skal anvendes til at fremme udviklingen i områder i medlemslandene, hvor der er et særligt behov herfor. Den fælles landbrugspolitik tages op til generel drøftelse. Der skal udarbejdes handlingsprogrammer for arbejdsmarkeds- og socialpolitik, for industripolitik og for forskning og teknologisk politik.

Forud for de internationale handelspolitiske forhandlinger, som begyndte sidste måned i Tokyo, enedes EF-landene om et fælles oplæg. De ni lande har ligeledes afstemt deres holdning i de forhandlinger, som i det forløbne år er ført om en revision af det internationale valutasystem. EF kunne derfor lade en fælles opfattelse komme til udtryk på valutafondens årsmøde i Nairobi i sidste uge.

Medlemskabet af EF er af stor positiv betydning for Danmarks økonomi. Industrien har allerede mærket det i form af

større muligheder udadtil, men også i form af skærpet konkurrence indadtil. For landbruget har fordelene været åbenbare. Værdien af landbrugseksporten er i år blevet forøget med mere end 3 milliarder kr. i alt væsentligt som følge af medlemskabet. Også for fiskeriet har tilslutningen til EF betydet forbedrede vilkår.

Det seneste års internationale udvikling giver større håb om en bevarelse af verdensfreden. Den amerikanske tilbagetrækning fra Vietnam er blevet anerkendt som en positiv og rigtig handling. Nye kontakter mellem stormagterne har betydet en forbedring af den internationale situation i almindelighed.

I Europa har vi oplevet en fortsat afspænding i forholdet mellem øst og vest. De mest tydelige udtryk for afspændingen har været indgåelsen af grundaftalen mellem de to tyske stater og påbegyndelsen af konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa.

Gennem deltagelsen i det udenrigspolitiske samarbejde mellem EF-landene har Danmark fået et bredere grundlag for udøvelsen af sin udenrigspolitik. De ni landes fælles drøftelser i forbindelse med konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa er et godt eksempel på værdien af dette samarbejde. Det har bidraget væsentligt til det hidtil vellykkede forløb.

De ni EF-lande er også enedes om at drøfte forhold af fælles interesse med USA. Udenrigsministeren har netop som repræsentant for de ni haft forhandlinger med USAs udenrigsminister herom. Regeringen håber, at der mellem de ni og USA kan opnås enighed om grundlaget for sådanne

[Statsministeren.]

drøftelser, og at disse kan føre til et positivt resultat.

Regeringen lægger vægt på, at det atlantiske samarbejde fastholdes. NATO er grundlaget for Danmarks sikkerhedspolitik og et vigtigt redskab i den afspænding i Europa, som vi er midt i.

Det udenrigspolitiske samarbejde mellem EF-landene svækker ikke samarbejdet med de øvrige nordiske lande. Det er tværtimod regeringens opfattelse, at vor deltagelse i drøftelserne i den europæiske kreds og i den nordiske kreds supplerer hinanden på udmærket måde.

Regeringen vil fortsætte og videreudbygge det nordiske samarbejde, især inden for Nordisk Råd og Det nordiske Ministerråd.

Anden fase i konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa er nu i gang i Genève.

Om nogle få uger indledes i Wien konferencen om gensidige styrkereduktioner i Centraleuropa. Vi håber, at konferencerne vil opnå konkrete forholdsregler, og at det i Wien vil lykkes at nå til enighed om foranstaltninger, der vil sænke styrkeniveauet i de to alliancer, uden at noget lands sikkerhed forringes.

I forholdet til udviklingslandene er det regeringens formål at støtte landenes egne bestræbelser. Deres politiske uafhængighed må følges op med en økonomisk og social udvikling. Danmark vil fortsat yde en væsentlig del af sin bistand gennem FN og andre internationale organer.

Støtten til de undertrykte befolkninger i det sydlige Afrika vil også i det kommende finansår blive forøget. Bistandssamarbejdet med Vietnam er blevet stærkt forøget.

I udenrigspolitisk henseende vil Danmark blive stillet over for meget store arbejdsopgaver i den kommende tid.

Under den nuværende generalforsamling i FN har Danmark formandskabet i det ud-

valg, der beskæftiger sig med de principielle udenrigspolitiske anliggender, og Danmark indtræder fra 1. januar som medlem af FNs koloniudvalg.

Herudover har Danmark som bekendt i dette efterår formandskabet i de udenrigspolitiske konsultationer imellem de ni EF-lande. Endvidere har Danmark også for tiden formandskabet i det udvalg under Europarådet, der beskæftiger sig med Europas fremtid efter udvidelsen af EF.

Selv om der vel som hidtil vil være afvigende opfattelser på enkelte områder med hensyn til Danmarks udenrigspolitiske holdning, er det regeringens håb, at det vil være muligt også i den kommende folketingsamling at skabe bred enighed om hovedlinjerne i dansk udenrigspolitik.

Den skriftlige del af denne redegørelse indeholder en oversigt over de lovforslag, som regeringen forudser fremsat i løbet af det kommende år.

Det vil fremgå heraf, at regeringen er tilbageholdende med at foreslå lovgivning på nye områder. Den skriftlige del indeholder i øvrigt en række oplysninger — også uden for lovgivningsområdet — der supplerer de hovedlinjer, som jeg i dag har søgt at trække frem.

Som det er bekendt, foretog jeg i torsdags en omdannelse af regeringen.

Baggrunden for denne rekonstruktion er blandt andet et ønske om i særlig grad at styrke to væsentlige områder, nemlig den økonomiske og den fysiske planlægning.

Opdelingen af økonomi- og budgetministeriet i to ministerier tilsigter at forbedre styringen af økonomien.

De beslutninger, der træffes med henblik herpå, er mere end nogen sinde afgørende for betydningsfulde dele af samfundets velfærd.

Oprettelsen af et selvstændigt miljømini-

[Statsministeren.]

sterium afspejler et stadig større behov for at styre samfundets fysiske og miljømæssige udvikling.

Vi oplever i disse år en voldsom vækst i bygge- og anlægsvirksomhed og i industriel udvikling. Målet må være et land, som i størst mulig harmoni forener vore bolig-mæssige, rekreative og erhvervsmæssige behov. Det kræver, at vi udnytter vore geografiske ressourcer efter en fornuftig plan, og at vi ikke ødelægger det fysiske miljø omkring os med forurening.

Som det fremgår, er det regeringens bedømmelse, at den kommende tid stiller os over for vanskelige og krævende arbejdsopgaver.

Vore problemer må imidlertid ikke få os til at glemme, at vi er inde i en udvikling præget af fuld udnyttelse af kapaciteten i erhvervslivet og af en meget høj beskæftigelse, vi må ikke glemme, at den sociale, uddannelsesmæssige og sundhedsmæssige standard er høj, vi må ikke glemme, at vi har opbygget et sikkerhedssystem over for sygdom, invaliditet og alderdom, som man kun har det få andre steder.

Det er helt afgørende, at vi fastholder disse værdier, som vi gennem årtiers indsats har bygget op, og der er stadig grupper i befolkningen, som vi endnu ikke har formået at skabe en tilstrækkelig tryghed for. Derfor må vi sikre os et fastere greb om de problemer, som vort rige samfund skaber.

Vi står på mange måder over for opgaver og vanskeligheder, der stiller nye krav til folkestyret. De beslutninger, der træffes i regering og folketing, får stigende betydning for det enkelte menneskes tilværelse. Vi skal forene ideen om et frit samfund med ideerne om lige muligheder og social retfærdighed. Vi må — hvor svært det end er — finde nye former, der gør det muligt for det enkelte

menneske at føle interesse og ansvar for den udvikling, som vi skal og må være fælles om at styre.

Det danske folkestyre har formet samfundet gennem en rolig og harmonisk udvikling. Det er et resultat af partiernes naturlige idémæssige brydninger, men også af samarbejde. Tidens tendenser til uddybning af modsætninger gør det imidlertid særlig nødvendigt at lægge vægt på samarbejdet. Det er regeringens ønske, at det folketingsår, som nu indledes, vil præges af et udstrakt samarbejde om de opgaver, vi står over for. Det lykkedes trods alt på nogle ganske væsentlige områder i sidste folketingsår. Et samarbejde fremover skal baseres på erkendelsen af fælles ansvar, men også på gensidig respekt for modstående opfattelser.

Danmark leve!

(Statsministerens opfordring besvaredes med et trefoldigt hurra).

Formanden: Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 14.15.

Mødet udsat kl. 12.48.

Herefter forlod Hendes Majestæt Dronningen, Hans kongelige Højhed Prins Henrik og Hendes Majestæt Dronning Ingrid med følge samt repræsentanterne for højesteret gæstelogen, ledsaget af præsidiets medlemmer.

Skriftlig redegørelse af statsministeren i tilslutning til åbningstalen.

Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38 afgives i en mundtlig og en skriftlig del.

[Statsministeren.]

Denne skriftlige del af redegørelsen uddyber og supplerer emner, som i mere principiel form er omtalt i redegørelsens mundtlige del. Den indeholder således en kortfattet oversigt over de lovforslag og forslag til folketingsbeslutning, som regeringen ved folketingsårets begyndelse påregner at fremsætte i årets løb.

Af lovgivningsprogrammet er et mindre antal forslag af mere vidtgående indhold.

Mere end en fjerdedel er forslag, som regeringen er forpligtet til at fremsætte. Der er her tale om faste årlige forslag (f.eks. finansloven, tillægsbevillingsloven, indfødsretslove o. lign.), forslag, som skal fremsættes på grund af revisionsbestemmelser i gældende love, samt ændringer af dansk lovgivning som følge af internationale aftaler, herunder EF-medlemsskabet.

Af de øvrige forslag er hovedparten dels rent tekniske ændringer og konsekvensforslag, dels ændringer som led i løbende justering og ajourføring af den gældende lovgivning, herunder ændringer med henblik på administrative forenklinger og besparelser.

Arbejdsministeren:

Regeringen har siden sin tiltrædelse sat kraftigt ind over for løsning af en række væsentlige arbejdsmarkedspolitiske opgaver, og indsatsen vil blive fortsat.

På det arbejdsretlige område gennemføres i juni 1973 en omfattende reform af arbejdsretsloven, og en modernisering og forbedring af forligsmandsloven er under forberedelse i et udvalg med sigte på fremsættelse af lovforslag i dette folketingsår.

Endvidere arbejder et udvalg med en modernisering af funktionærlovens bestemmelser.

De stadig øgede krav til arbejdsstyrken og den enkeltes kvalifikationer har medført et stærkt pres på arbejdsmarkedssuddannelserne, der omfatter uddannelse af specialarbejdere, omskoling og efteruddannelse af faglærte.

Disse overvejende kortvarige uddannelser er af vital betydning for arbejdsmarkedet og må derfor fortsat udbygges.

Det er regeringens håb, at resultatet af det arbejde, som udvalget vedrørende støtte til voksne under erhvervsmæssig uddannelse

nu er ved at have afsluttet, kan danne grundlag for et mere omfattende lovgivningsinitiativ på dette område.

Den igangværende udbygning af arbejdsformidlingens servicemuligheder over for arbejdsmarkedet vil blive fortsat, og for at tilvejebringe det fornødne erfaringsgrundlag for en mere langsigtet indsats til løsning af de midaldrendes og ældres beskæftigelsesproblemer er iværksat forskellige forsøgsordninger, der også vil omfatte grupper af handicappede.

Det overvejes endvidere — som et led i det løbende revisionsarbejde — at fremsætte forslag til ændring af visse bestemmelser i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Lov om lønmodtagernes medejendomsret.

Genfremsættelse af det i sidste folketingsår fremsatte forslag.

Ændring af lov om erhvervsmæssig uddannelse af specialarbejdere m. fl. og omskoling.

Revision af reglerne om retten til godtgørelse, støtte til omskoling og særlig erhvervsforberedende uddannelse for unge.

Lov om arbejdsmiljø.

En omfattende reform af arbejdsmiljølovgivningen er under forberedelse. Loven vil få form af en rammelov, således at bestemmelserne løbende kan tilpasses udviklingen. Det forudsættes, at arbejdsmarkedets parter fremtidig vil få en væsentlig større indflydelse på sikkerhedsreglernes udformning end hidtil, og at sikkerhedsarbejdet i højere grad udøves på de enkelte arbejdspladser.

Ændring af lov om ferie.

Feriefonden ønskes gjort til en selvejende institution.

Boligministeren:

Boligministeriets lovforslag i 1973-74 omfatter især den lovgivning, der som led i den langsigtede boligløsning ikke nåede at blive færdigbehandlet i folketingsåret 1972-73.

Forslagene vil blive fremsat i overensstemmelse med de aftaler, der er truffet mellem socialdemokratiet og SF, således

[Statsministeren.]

som det fremgår af boligudvalgets beretning af 15. juni 1973.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

*Ændring af lov om leje og**Ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.*

Forslagene vil omfatte følgende hovedpunkter:

Der indføres permanent opsigelsesbeskyttelse for lejere i hele landet.

Der åbnes mulighed for beboerdemokrati og bytteret for lejere i større ejendomme. I disse ejendomme indrømmes der lejernes flertal forkøbsret på andelsbasis.

Der gennemføres ensartede regler for varmeregnskaber.

Efterlevende husstandsmedlemmer får lettere adgang til at indtræde i lejemål.

Reglerne for mellemandsvirksomhed forenkles.

I beboelseejendomme indføres principperne for omkostningsbestemt lejefastsættelse og lejeforhøjelse.

Lov om et udlejningsbidrag til det offentlige.

Genfremsettelse af det i sidste folketingsår fremsatte forslag. Det foreslås, at bidraget i finansåret 1974-75 bliver 1 pct., i finansåret 1975-76 1,5 pct. og derefter 2 pct. af ejendomsværdien ved 15. alm. vurdering.

Ændring af lov om boligsikring.

Genfremsettelse af det i sidste folketingsår fremsatte forslag med enkelte ændringer. Der vil blive taget hensyn til resultatet af det udvalgsarbejde, som er iværksat om de sociale ydelsers sammenhæng med skattelovgivningen.

Ændring af lov om boligbyggeri.

Lovforslaget om bidrag fra de ældre almennyttige afdelinger til landsbyggefonden genfremsettes, således at bidraget i finansåret 1974-75 udgør $\frac{1}{4}$ pct. og stiger med $\frac{1}{4}$ pct. i hvert af de følgende 3 finansår til i alt 1 pct. af ejendomsværdien ved 15. alm. vurdering.

Med henblik på at sikre en rimelig begyndelsesleje i nyt almennyttigt byggeri og samtidig åbne mulighed for afvikling af ren-

tesikringsordningen vil der ved et selvstændigt ændringsforslag blive foreslået gennemført en ordning med indeksregulerede lån til nyt almennyttigt boligbyggeri. Lånene skal ydes af Boligselskabernes Landsbyggefond, dels på grundlag af de midler, der skaffes fra de ældre almennyttige afdelinger, dels ved salg af indeksregulerede gældsbeviser til kredse, der måtte være interesseret i at investere i sådanne beviser.

Det indeksregulerede lån til almennyttigt boligbyggeri skal kunne ydes på en sådan måde, at lejlighederne kan lejes ud uden beboerindskud, og der skal åbnes mulighed for, at byggeri, der er opført i de seneste år, kan komme ind under ordningen, således at de udlejningsvanskeligheder, ordningen ellers kunne skabe i disse byggerier, kan undgås. I forbindelse med ordningens gennemførelse skal overvejes, om ikke realkreditinstitutterne helt eller delvis kan overtage formidlingen af de lån, der ikke hidrører fra landsbyggefondens egne midler.

Samtidig vil de øvrige regler i lov om boligbyggeri blive tilpasset den ændrede finansieringsform.

Specielt vil lovens regler for støtte til kollegiebyggeri blive taget op til revision.

Lov om registrering af arkitekter.

Loven er en følge af dansk tilslutning til EF.

Der vil muligvis endvidere blive fremsat forslag om:

Ændring af landsbyggeloven og byggeloven for København.

Forenkling af byggesagsbehandlingen.

Budgetministeren:

I budgetministeriet fortsættes arbejdet med forbedring af centraladministrationens planlægningsvirksomhed. Der kan herved tillige skabes et fastere grundlag for den statslige budgetlægning og dermed for politiske overvejelser og beslutninger vedrørende de offentlige aktiviteter omfang og indbyrdes prioritering.

Arbejdet med rationalisering og effektivisering af statens forvaltning vil blive fortsat. Det er regeringens hensigt i løbet af efteråret at iværksætte en løbende

[Statsministeren.]

økonomisk og administrativ undersøgelse over fire års perioder af de enkelte forvaltningsområder, således at det sikres, at alle statens mange institutioner og aktiviteter efter tur bliver underkastet en kritisk vurdering.

Følgende lovforslag påregnes fremsat:

Finanslov 1974-75.

Tillægsbevillingslov 1973-74.

Ophævelse af lov om boligsparekontrakter.

Ændring af lov om statsgarantier for obligationslån optaget af Færøernes Realkreditinstitut.

Fortsættelse af garantiordningen efter 31. marts 1974.

Der vil muligvis endvidere blive fremsat følgende forslag:

Lov om optagelse af statslån i udlandet.

Finansministeren:

Der vil blive fremsat forslag om uændret udskrivningsprocent for kalenderåret 1974 og om en hermed sammenhængende ændring af sømandsskatteloven. Udskrivningen af formueskat vil blive foreslået forhøjet, og samtidig vil det blive foreslået, at den formueskattefri bundgrænse forhøjes til 400.000 kr. Forhøjelsen af bundgrænsen må ses i sammenhæng med de formuestigninger, der vil fremkomme som følge af værdistigningerne ved 15. alm. ejendomsvurdering.

Arbejdet med forbedring og forenkling af kildeskatten vil blive fortsat. Der vil blive stillet forslag om, at restskat under 2.000 kr. skal opkræves sammen med næste års forskudsskat.

For at effektivisere skattekontrollen yderligere vil der i et senere fremsat ændringsforslag til kildeskatteloven blive stillet forslag om kuponskat af obligationsrenter. Finansministeriet har indledt et samarbejde med penge- og låneinstitutter m.fl. om forberedelserne af denne lovændring.

Også den påtænkte forenkling af ægtefællesbeskatningen vil medføre forslag om ændringer i kildeskatteloven.

Bestræbelserne for at effektivisere skattekontrollen vil også medføre, at skattekontrollen foreslås ændret med henblik på kontrol med bankers og sparekassers udbetaling og tilskrivning af renter. Også på dette område er der et samarbejde i gang mellem finansministeriet og pengeinstitutterne.

Ved et forslag om ændring af selskabskatteloven vil det blive foreslået, at beskatningsprocenten forhøjes, og at det såkaldte indkomstfradrag afskaffes. Det gældende indkomstfradrag udgør halvdelen af selskabets skattepligtige indkomst, dog højst 2,5 pct. af den indbetalte aktiekapital.

Ved et forslag om ændring af ligningsloven vil det blive foreslået, at de kommunale ligningsmyndigheders afgørelser vedrørende den foreløbige kildeskattebetaling skal kunne påklages til skatterådet.

Efter en bestemmelse i lov om særlig indkomstskat er det hovedreglen, at enfamiliyhuse m.v. er undtaget fra lovens regler om beskatning af fortjeneste på fast ejendom. Der vil blive fremsat forslag om at afskaffe denne undtagelsesregel.

Der vil blive fremsat forslag om at ændre loven om oprettelse af en landsskatteret og om tilsynet med skatteligningen m.v. Hensigten med denne lovændring er at forenkle forretningsgangen i klagesager m.v., således at landsskatterettens administrative problemer afhjælpes.

Loven om totalisatorspil vil blive foreslået ændret på grundlag af et udvalgsarbejde, der ventes afsluttet i løbet af efteråret.

Det af finansministeren den 1. december 1972 nedsatte udvalg vedrørende registreringsafgiftens virkninger for trafikssikkerheden afgav sin redegørelse i august måned i år. Resultatet af dette arbejde vil føre til, at der i denne samling med henblik på at fremme trafikssikkerheden vil blive fremsat forslag om nogle mindre ændringer i loven om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v. Endvidere overvejer finansministeren i samarbejde med ministeren for offentlige arbejder en tilpasning af motorafgifterne bl.a. til de forventede ændringer i akseltrykbestemmelserne for lastmotorkøretøjer. Det er endnu for tidligt at udtale sig om de økonomiske virkninger af en sådan lovgivning.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

[Statsministeren.]*Lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1974.*

Forslag om uændret udskrivningsprocent.

Ændring af sømandsskatteoven.

Der vil blive fremsat to selvstændige forslag, et om udskrivningsskalaen for 1974 og et andet vedrørende ændring af beregningsreglerne.

Ændring af udskrivningsloven.

Forhøjelse af udskrivningen af formueskat samt forhøjelse af den formueskattefri bundgrænse.

Ændring af kildeskatteoven.

Opkrævning af restskat under 2.000 kr. sammen med næste års forskudsskat. I senere selvstændige forslag vil der blive stillet forslag om kuponskat af obligationer og om en betydelig forenkling af beskatningen af ægtefæller.

Ændring af skattekontrolloven.

Pligt for banker m.fl. til at give skattevæsenet oplysning om udbetalte eller tilskrevne renter.

Ændring af selskabsskatteoven.

Forhøjelse af beskatningsprocenten og afskaffelse af det såkaldte indkomstfradrag. Ved et senere fremsat selvstændigt forslag vil der blive foreslået ændringer vedrørende sparekasser m.v.

Ændring af ligningsloven.

Forslag om adgang til at klage over forskudsregistreringen vedrørende kildeskat. Ændring i sammenhæng med lovforslag fra boligministeren (ændring af afgiften af frivgne lejebindingsbeløb).

Ændring af ligningsloven og selskabsskatteoven (ØD).

Genfremsettelse.

Lov om afgift ved indløsning af fondsbeviser (ØD).

Genfremsettelse.

Ændring af lov om særlig indkomstskat m.v.

Ændring af regler om tidligere jordren-

tebrug og om mageskifte. Ophævelse af undtagelsesreglen for enfamiliehuse m.v.

Ændring af lov om oprettelse af en landskatteret og om tilsynet med skatteligningen m.v.

Forenkling af forretningsgangen i klagesager m.v.

Ændring af lov om totalisatorspil.

Loven skal revideres i 1973-74.

Ændring af lov om retsafgifter.

Mindre ændringer i sammenhæng med forslag fra justitsministeren om ændringer i retsplejelov, udpantningslov og lov om indrivelse af underholdsbidrag.

Ændring af toldloven.

Sædvanlig toldfritagelse for varer, som ikke fremstilles i Danmark. Ændringer som følge af den fortsatte harmonisering af EF's bestemmelser om told.

Ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v.

Mindre ændringer med henblik på at fremme trafiksikkerheden.

*Ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m.v.,**Ændring af lov om vægtafgift af motorkøretøjer m.v. og**Ændring af lov om afgift af benzin.*

Konsekvensændringer som følge af justitsministerens forslag om ændring af færdselsloven.

Der vil muligvis endvidere blive fremsat forslag om:

Ændring af lov om vægtafgift af motorkøretøjer m.v.

Tilpasning af motorafgifterne bl.a. til de forventede ændringer i akseltrykbestemmelserne for lastmotorkøretøjer.

Fiskeriministerens:

Udformningen af reglerne for EF's fælles fiskeripolitik nødvendiggør ikke ny lovgivning på området.

[Statsministeren.]

Der påregnes fremsat følgende lovfor-
slag:

Ændring af lov om kvalitetskontrol med fisk og fiskevarer.

Konsekvensændring som følge af den i 1972-73 vedtagne lov om levnedsmidler.

Ændring af saltvandsfiskeriloven.

Ændring af lovens mandskabsbestem-
melser med henblik på gennemførelse af
ensartede regler for fiskerfartøjer fra Dan-
mark og fra de øvrige EF-lande.

Forsvarsministeren:

Den ny forsvarsordning indebærer en
meget omfattende rationalisering af forsva-
ret med henblik på en mere hensigtsmæssig
struktur og bedre udnyttelse af ressourcer-
ne.

De betydelige personelreduktioner for-
ventes gennemført i foråret 1974, og for
hærens vedkommende vil der bl.a. blive ind-
ledt forhandlinger med kommunale myndig-
heder om frigivelse af en række kasernean-
læg.

Der påregnes fremsat følgende forslag:

*Folketingsbeslutning om ratifikation af en konvention om oprettelse af et europæisk meteorologisk regnecenter for mellemlange prognoser.**Handelsministeren:*

Ændringerne i erhvervsstrukturen samt
den hurtige teknologiske udvikling nødven-
diggør en stadig modernisering og tilpasning
af erhvervslivet. Denne tilpasning må gen-
nemføres således, at den fremmer demokra-
tiseringen og giver den enkelte en øget med-
indflydelse og medbestemmelse på egen ar-
bejdssituation. Det fremskridt, der er gjort
gennem de nye selskabsloves bestemmelser
om medarbejderrepræsentation, vil derfor
blive videreført på andre områder.

Regeringen har iværksat en undersøgelse af
forudsætningerne for at tilvejebringe en til-
svarende medarbejderindflydelse inden for
de dele af erhvervslivet, som ikke drives
under lovregulerede selskabsformer. Der vil

blive fremsat forslag til en ny lov om banker
og sparekasser, som vil indeholde bestem-
melser, hvorefter medarbejdere tillægges
beføjelser med dette sigte. Indskydere og
repræsentanter for samfundet vil få tilsva-
rende medindflydelse.

De stærke tendenser til prisstigninger, der
præger de vesteuropæiske lande, gør det
fortsat nødvendigt at have en lovgivning,
som giver mulighed for at gribe ind i pris-
dannelsen, især på områder, hvor svigtende
konkurrence gør det påkrævet. Regeringen
vil bestræbe sig på at finde passende flek-
sible former for en sådan lovgivning med
det sigte, at reglerne kan anvendes hurtigt
og effektivt, uden at erhvervslivet pålægges
unødigt administrativt besvær. Det vil sam-
tidig blive tilstræbt, at konkurrence- og pris-
lovgivningen fornys efter retningslinier,
der i højere grad end tidligere lovgivning
understreger forbrugernes behov for beskyt-
telse på dette område. Forbrugerkommissio-
nens betænkning om markedsføring, forbru-
gerombudsmand og forbrugerklagenævn og
om mærkning og skiltning m. v. inden for
forbrugsområdet indeholder forslag herom.

Moderniseringen af søfartslovgivningen,
herunder de sociale og uddannelsesmæssige
forhold for de søfarende, vil blive fortsat.

Den vestlige verdens forsyning med
energi har i de seneste år givet anledning til
stigende bekymring. Danmarks overorden-
lig sårbare situation i forsyningsmæssig hen-
seende på dette område tilsiger, at regerin-
gen nøje følger udviklingen og søger danske
interesser varetaget bedst muligt gennem
initiativer inden for det internationale sam-
arbejde, som de energiimporterende lande
kan etablere inden for OECD og i EF. Et af
regeringen nedsat udvalg er for tiden i færd
med at udarbejde en redegørelse for Dan-
marks energipolitiske situation, og der vil
på grundlag af en sådan redegørelse blive
lagt op til en bred energipolitisk debat i fol-
ketinget.

Der påregnes fremsat følgende lovfor-
slag:

Lov om banker og sparekasser.

Modernisering og ajourføring af den gæl-
dende lovgivning med sigte på ligestilling
mellem de to kategorier af pengeinstitutter.

Ændring af lov om forsikringsvirksomhed.

Indførelse af medarbejderrepræsentation

[Statsministeren.]

og repræsentation for det offentlige i forsikrings-selskabernes bestyrelser.

Ændring af lov om priser og avancer.

Revision af pris- og avancelovgivningen.

Lov om mærkning og skiltning m. v.

Regler, der kan støtte forbrugernes mulighed for at bedømme priser og kvaliteter.

Lov om markedsføring m. v.

Modernisering og forenkling af de gældende konkurrenceregler.

Etablering af en forbrugerombudsmandsinstitution.

Lov om forbrugerklagenævn.

Etablering af hurtig, billig og juridisk betryggende behandling af forbrugersager vedrørende varer og arbejds- og tjenesteydelser.

*Lov om sønæring og**Ændring af lov om søfartsuddannelse.*

Ajourføring af sønæringsreglerne nødvendiggjort af udviklingen på søfartsområdet.

Ændring af søloven.

Regler om reders ansvar for skade forvoldt ved olieforurening, baseret på Bruxelles-konventionen.

Ændring af patentloven.

Tilvejebringelse af hjemmel til at inddrage patentdirektoratets ekspertise i bi-standsordninger for erhvervslivet.

Ændring af lov om finansieringsinstitutter inden for detailhandelen.

Efter den gældende lov skal meddelte garantier nedbringes med $\frac{1}{10}$ årlig, første gang den 1. april 1975, ligesom der ikke kan bevilges garantier efter 1. april 1975. Forslaget går ud på at udsætte tidspunktet for nedbringningen og fortsætte garantiordningen efter 1. april 1975.

Indenrigsministeren:

Bestræbelserne på at sikre et effektivt samarbejde mellem staten og kommunerne om udgiftspolitikken og ressourceforbruget i den offentlige sektor vil blive fortsat. Som nævnt i redegørelsens mundtlige del er det regeringens hensigt at fremlægge lovforslag med henblik på afskaffelse af overflødig dobbeltadministration i den kommunale og statslige forvaltning.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Ændring af lov om kommunernes styrelse.

Indførelse af pligt for kommunerne til at udarbejde 3-årige budgetter med henblik på en bedre tilrettelæggelse af langtidspanlægningen i kommunerne og et nærmere budgetsamarbejde mellem staten og kommunerne.

Ændring af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde.

Ændring af lovens bestemmelser om straf og disciplinarmidler.

Ændring af lov om civilforsvaret.

Ændring af lovens bestemmelser om straf og disciplinarmidler.

Ændring af lov om udøvelse af tandlægevirk-somhed.

Hjemmel for, at tandplejere fremtidig kan udføre nogle af de funktioner, som hidtil har været forbeholdt tandlæger.

Lov om lægemidler.

Intensiveret kontrol med lægemidler. Harmonisering med EF-regler. Delvis ophævelse af apotekerloven.

*De tre årlige indfødsretslove.**Ændring af lov om folketingsvalg på Færøerne.*

Ajourføring af lov om folketingsvalg på Færøerne med den danske valglov.

[Statsministeren.]*Ændring af lov om sygehusvæsenet.*

Nedsættelse af statens refusion af amtskommunernes sygehusudgifter.

*Ændring af forskellige love med henblik på forenkling af den kommunale administration. (Afskaffelse af overflødig dobbeltadministration).**Justitsministeren:*

Regeringen vil fortsætte det reformarbejde, som i de senere år er blevet gennemført inden for strafferetten. Sideløbende hermed vil regeringen fremkomme med forslag, der tilsigter at effektivisere bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet. Forberedelsen af denne lovgivning sker i samarbejde med folketingets partier.

Der vil blive fremsat forslag om ændring af retsplejelovens regler om udlæg og ud-pantning, bl. a. med det formål at give skyldnere en bedre beskyttelse.

I tilslutning til handelsministerens forslag til lov om forbrugerklagenævn foreslås ændringer i retsplejeloven med henblik på at gennemføre en mere formløs og dermed billigere behandling af forbrugersager ved domstolene.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Færdselsloven.

Lovforslaget tager sigte på at gennemføre forskellige bestemmelser til fremme af færdselssikkerheden. En del af forslaget bygger på Nordisk Vejtrafik Komité's udkast til fællesnordiske færdselsregler.

Lov om ophævelse af dødsstraf for visse handlinger begået under krig og fjendtlig besættelse og om ændring af militær straffelov.

Lovforslaget medfører ophævelse af dødsstraffen for såvel borgerlige som militære forbrydelser.

Lov om nukleare anlæg.

Lovforslaget tager sigte på at gennemføre de ændringer i dansk lovgivning, som er en forudsætning for ratifikation af nogle internationale konventioner om erstatningsansvar for skade forårsaget ved nukleare ulykker.

Ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m., af retsplejeloven og af lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp.

Forslaget omfatter følgende hovedpunkter:

- a) Ændring af reglerne i straffelovens §§ 16-18 om de strafferetlige følger af psykisk abnormitet.
- b) Ophævelse af bestemmelsen i straffelovens § 140 om blasfemi.
- c) Ændring af aldersgrænserne i straffelovens §§ 222 og 225, således at aldersgrænsen for såvel heteroseksuelle som homoseksuelle forhold nedsættes til 14 år.
- d) Ændring af aldersgrænsen i svangerskabshygiejnelovens § 3, således at også unge mellem 14 og 15 år kan få svangerskabsforebyggende vejledning og få ordineret svangerskabsforebyggende midler.

Ændring af borgerlig straffelov. (Prostitution m. v.).

Lovforslaget medfører ophævelse af straffelovens § 199 om prostitution.

Lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager.

Lovforslaget tilsigter at gennemføre de ændringer i dansk lovgivning, som er en forudsætning for ratifikation af den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager. Konventionen er undertegnet af Danmark i maj 1972.

*Lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter og**Ændring af retsplejeloven. (Udlæg og ud-pantning).*

Hovedformålet med disse love er dels at gennemføre en mere human tvangsfuldbyrdelse, dels at rationalisere og billiggøre tvangsinddrivelsen af pengekrav.

Ændring af retsplejeloven. (Forbrugersager).

Forslaget tilsigter at gennemføre en mere formløs behandling ved retten af forbrugersager med henblik på nedbringelse af omkostningerne.

Ændring af forskellige arvelove.

Lovforslaget tilsigter bl. a. at gøre det muligt at tiltræde Haagerkonventionen om

(Statsministeren.)

testamenters form og ændringer i den nordiske dødsbokkonvention.

Lovændringer med henblik på bekæmpelse af økonomisk kriminalitet.

Der forberedes forskellige lovforslag, der skal medvirke til at komme den økonomiske kriminalitet til livs. Forslagene vil bl. a. omfatte en ændring af straffeloven.

Kirkeministeren:

Arbejdet med tilpasningen af folkekirkens administrative struktur og den kirkelige inddeling under hensyn til den kommunale inddeling vil blive fortsat. På lovgivningsområdet forberedes en ajourføring af lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m. Det er hensigten at søge lovens bestemmelser liberaliseret og styrke menighedsrådenes indflydelse på dette område.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Ændring af begravelsesloven og ligbrændingsloven.

Revision på grundlag af udvalgsbetænkning. Lovene samles i én lov med fælles retningslinier for de to begravelsesformer.

Ajourføring af forskellige bestemmelser i begravelsesloven.

Landbrugsministeren:

For landbrugsministeriets vedkommende vil det kommende folketingsår i vidt omfang være præget af en tilpasning af lovgivningen til de i EF vedtagne regler.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Ændring af lov om beskyttelse af forædlerretigheder for planter.

Loven skal efter sit indhold optages til revision i 1973-74.

Ændring af lov om finansiering af grundforbedringer og vandløbsregulering.

Loven skal efter sit indhold optages til revision i 1973-74. Den gældende lov vil blive afløst af lov om fortrinspannt for grundforbedringslån.

Lov om mælk og konsummælkprodukter.

Forslaget vil afløse den gældende lov om

mælkekontrol og vil indeholde hjemmel for de hidtil af ministeriet for forureningsbekæmpelse administrerede bestemmelser om mælk og fløde samt mælkevarer.

Ændring af lov om tilskud til den landøkonomiske konsulentvirksomhed,

Loven skal efter sit indhold optages til revision i 1973-74. Ved revisionen vil blive foreslået en tilføjelse til loven, hvorved rammerne for oplysnings- og rådgivningsvirksomheden i henhold til loven tilpasses EF's rådsdirektiv 72/161 om social og erhvervsmæssig vejledning og om faglige kvalifikationer hos de personer, som arbejder i landbruget.

Ændring af lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m. m.

Loven skal efter sit indhold optages til revision i 1973-74. Ved forslaget vil blive foretaget ændringer som følge af EF's strukturdirektiver.

Der vil muligvis endvidere blive fremsat følgende forslag:

Ændring af lov om handel med foderstoffer.

Modernisering af foderstofloven med en forbedret fodermiddelvurdering og udvidelse af foderstofkontrollen samt eventuel tilpasning til fællesmarkedsregler.

Miljøministeren:

Reformen af planlægningslovgivningen vil blive videreført gennem lovforslag, der tilstræber en rationalisering og forenkling af den gældende lovgivning om kommunal byplanlægning. Lovrevisionen vil omfatte øget medborgerindflydelse under planlægningen og en decentralisering af beslutningskompetencen.

I overensstemmelse med det løfte, regeringen gav under forhandlingerne om miljølovforslaget, vil det gennem et udvalgsarbejde blive søgt afklaret, i hvilket omfang afskrivninger, afgifter og støtteordninger vil kunne gennemføres som et led i forureningsbekæmpelsen. Udvalget vil tilstræbe at færdiggøre overvejelserne om eventuelle afskrivningsregler så betids, at der i det kommende folketingsår eventuelt kan fremsættes et lovforslag.

[Statsministeren.]

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Lovgivning om den fysiske planlægning i kommunerne.

Videreførelse af planlovsreformen.

Lov om ekspropriation til boligformål.

Genfremsættelse af det i sidste folketingsår fremsatte forslag.

Lov om kommunernes rensning af spildevand.

Regler om kommunernes pligt til at rense spildevand, herunder om etablering af rensningsanlæg.

Der vil muligvis endvidere blive fremsat følgende forslag:

Lov om blyindhold i motorbenzin.

Fastsættelse af grænser for det højest tilladelige blyindhold.

Ministerens for Grønland:

Dette års lovgivning for Grønland tilsigter en lovteknisk ajourføring på forskellige områder. Indførelsen af én opstillingskreds i Grønland ved valg til folketinget — i stedet for som nu to — gennemføres efter et af Grønlands landsråd fremsat forslag. Lovforslag om fredning i Grønland anviser muligheder for mere effektivt at bevare kulturelle og miljømæssige værdier.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Lov for Grønland om kommuneskat.

Der foreslås indført en kommunal udligningskat i Grønland. Ordningen påregnes sat i kraft samtidig med indførelsen af indkomstskat i Grønland.

Ændring af lov om folketingsvalg i Grønland.

Ændret inddeling i opstillingskredse. Adgang til indgåelse af kandidatforbund.

Ændring af lov om rettens pleje i Grønland.

Ajourføring i forhold til den danske retsplejelov. Ændringer som følge af ændringer i den grønlandske ægteskabs- og adoptionslovgivning.

Lov om fredning i Grønland.

Fredningsbestemmelser for bygninger, naturområder og fortidsminder. Oprettelse

af ny sektion under Nationalmuseets fortidsmindeforvaltning.

Lov for Grønland om ferie.

Forslaget tilsigter med visse ændringer at sætte den i Danmark gældende ferielov i kraft i Grønland.

Ministerens for kulturelle anliggender:

Bestræbelserne for en bevidst decentralisering af kulturaktiviteterne vil blive fortsat i lyset af deres sociale sammenhæng og således, at nye former for kulturaktiviteter og samvær kan indgå i den samlede kulturpolitik. Fælles for forslagene til en musiklov og til en ny bibliotekslov er, at de er udtryk for en fortsat decentralisering af de kulturelle aktiviteter.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Ændring af lov om folkebiblioteker.

Genfremsættelse af det i 1972-73 fremsatte forslag. Bibliotekstilskuddet konverteres til generelle tilskud til kommunerne.

*Ændring af lov om kulturhistoriske lokal museer,**Ændring af lov om statstilskud til kunstmuseer,**Ændring af lov om Statens Kunstfond,**Ændring af lov om bygningsfredning og**Ændring af lov om Danmarks biblioteksskole.*

De nævnte forslag skal efter deres indhold optages til revision i 1973-74. For samtlige forslag vil revisionen blive foreslået udskudt til 1974-75.

*Ændring af lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker og**Ændring af lov om retten til fotografiske billeder.*

Regulering af brugen af fotokopiering og båndafspilning af beskyttede værker samt fotografiske billeder inden for undervisningsområdet. Fremsættes på baggrund af nordisk udvalgsbetænkning, som ventes i efteråret.

[Statsministeren.]

Lov om musik.

Samlet ordning af støtten til musiklivet, herunder den del, som varetages af Den kulturelle Fond, der vil blive nedlagt. Ændret organisering af landsdelsorkestrene. Opretelse af et musikråd med tilhørende sekretariat.

Ministeren for offentlige arbejder:

En række af forslagene under ministeriet for offentlige arbejder kan betragtes som naturlige konsekvenser af tagne beslutninger og vedtagne love, således lovgivningen omkring Københavns lufthavn og om inden- og udenlandsk kørsel med motorkøretøjer. Under denne synsvinkel kan også forslagene til folketingsbeslutninger om ratifikation af Sveriges aftalerne ses. På anlægssiden må fremdrages forslag om udbygning af hovedstadsområdets jernbanenet og den årlige lov om hovedlandeveje.

Som et egentligt nyt lovgivningsinitiativ må nævnes forslaget til en lov om trafikhavne.

Der påregnes fremsat følgende forslag:

Folketingsbeslutning om ratifikation af overenskomst af 8. juni 1973 mellem Danmark og Sverige om faste forbindelser over Øresund og

Folketingsbeslutning om ratifikation af overenskomst af 8. juni 1973 mellem Danmark og Sverige om lufttrafiktjeneste m.m. i anledning af anlæg af en dansk lufthavn på Saltholm.

Forhandlingerne med Sverige forudsætter overenskomsternes ratifikation omkring nytår.

Ændring af lov om Københavns lufthavnsvæsen.

Loven skal efter sit indhold revideres i 1973-74. De ændringer i styreform, som lovforslaget vil indeholde, tilsigter at tilnærme Københavns lufthavnsvæsens organisation til den form, som er udformet for statsvirksomheden statsbroen Store Bælt.

Lov om visse anlægsarbejder i Københavns lufthavn, Kastrup.

Ved loven om anlæg af en lufthavn på Saltholm er det midlertidige stop for udbyg-

ning af lufthavnen i Kastrup ophævet. I konsekvens heraf vil der blive stillet forslag om, hvilke anlægsarbejder der bør udføres i Kastrup.

Ændring af luftfartsloven.

Tilvejebringelse af hjemmel til ikke-politimæssigt eftersyn af personer og gods på flyvepladser. Ændringer i forbindelse med ratifikation af international konvention om ansvar for passagerer m.m. - Deles muligvis i to forslag.

Lov om trafikhavne.

Generel lovgivning vedrørende trafikhavne med henblik på en samordning af havnepolitikken.

Lov om personkørsel ad landevej.

Efter gennemførelsen af lov om godstransport med motorkøretøjer vil revisionen af omnibus- og fragtmandsloven blive fulgt op med et forslag om den kollektive personbefordring med motorkøretøjer.

Ændring af lov om international godskørsel med motorkøretøjer og

Ændring af lov om international omnibuskørsel.

Ændringen i den første lov er en konsekvens af den nye lov om godstransport med motorkøretøjer og en følge af EF's regler om et gaffeltariffsystem og fællesskabskontingentet for godstransport ad landevej mellem medlemsstaterne.

Ændringen i den anden lov er en følge af EF's regler om international personbefordring ad landevej med omnibusser.

Administrationen af lovene foreslås overført til vejtransportrådets sekretariat.

Lov om klassificering, projektering og anlæg af motorveje og andre hovedlandeveje.

Årligt lovforslag.

Ændring af statsbaneloven.

Indførelse af pligt til at søge DSB's tilladelse til at foretage opfyldningsjorarbejder på arealer, der grænser til statsbaneområdet. Regler om anvendelse til velfærdsformål af overskuddet ved salg af glemte og tabte genstande. Overskuddet er hidtil tilfaldet statsbanepersonalets sygekasse.

[Statsministeren.]

Lov om nedlæggelse af den del af Københavns havnebane, der er beliggende mellem Langebro og Slotsholmsgade.

Banearrealerne ønskes anvendt til vejudvidelse.

Lov om S- og eventuelt T-baneudbygning i hovedstadsregionen.

På baggrund af en rapport vil der blive truffet beslutning om, hvilke banestrækninger der kan foreslås anlagt.

Ændring af postloven.

Tilvejebringelse af hjemmel for gennemførelse af takstforhøjelser inden for postområdet.

Socialministeren:

I de senere år er der i forbindelse med gennemførelsen af socialreformen sket store og gennemgribende ændringer i såvel lovgivning som administration på det sociale område. Arbejdet med decentraliseringen af opgaver og ansvar vil blive fortsat, og især vil planlægningen og forberedelsen af den sociale bistandslovs ikrafttræden komme til at præge det kommende års arbejde. Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Lov om social bistand.

Genfremsættelse af det i 1972-73 fremsatte forslag.

Ændring af sygesikringsloven (kiropraktorer).

Genfremsættelse af det i 1972-73 fremsatte forslag.

Ændring af folkepensionsloven,

Ændring af invalidepensionsloven og

Ændring af enkepensionsloven.

Indregning af „mælkekompensationen“ i pensionernes grundbeløb samt indregning i pensionerne af midlertidige tillæg efter arbejdsmarkedsoverenskomsterne.

Ændring af omsorgsloven.

Forhøjelse af ydelser til personlige fornødenheder.

Ændring af dagpengeloven.

Tekniske ændringer.

Der vil muligvis endvidere blive fremsat følgende forslag om ændringer i den sociale lovgivning for Færøerne som følge af færøsk overtagelse af forvaltningen af den sociale lovgivning:

Ændring af lov for Færøerne om offentlig forsorg.

Ændring af lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere.

Forslaget vil samtidig indføre børnetilskudsordning for Færøerne.

Ændring af lov for Færøerne om folkepension.

Forslaget vil samtidig ændre fradragreglerne for udmåling af folkepension.

Ændring af lov for Færøerne om invalidepension.

Ændring af lov for Færøerne om børneforsorg.

Udenrigsministeren:

Regeringen vil fortsat deltage i arbejdet for et almindeligt forbud mod kemiske våben. Regeringen vil også stadig arbejde for et forbud omfattende alle kernevåbenforsøg og tager afstand fra disse forsøg uden hensyn til, af hvem eller hvor de foretages. Regeringen støtter tanken om en velforberedt verdensnedrustningskonference med deltagelse af alle atommagter.

Danmark deltager aktivt i forberedelserne til FN's tredje havretskonference, som forudses påbegyndt i efteråret 1973 og fortsat i efteråret 1974.

Konferencen vil beskæftige sig med regulering af en række problemer om retsordenen på havet, der berører væsentlige danske interesser. Dette gælder bl.a. reguleringen af fiskeriet, rådigheden over naturrigdommene på og i kontinentalsoklen, bevarelse af havmiljøet og spørgsmålet om territorialfarvandedets udstrækning og gennemfarten i internationale stræder.

Det er regeringens håb, at disse forhandlinger vil resultere i vedtagelse af regler, der

[Statsministeren.]

vil bringe folkeretten i overensstemmelse med de senere års politiske og teknologiske udvikling.

Ved den 28. generalforsamling i FN vil spørgsmålet om den tiltagende internationale terrorisme indtage en central plads. Der finder et snævert samarbejde sted herom mellem de nordiske lande, og der er enighed om, at arbejdet med at definere den internationale terrorisme og kortlægge dens årsager ikke må forsinke FN i arbejdet med at vedtage konkrete og effektive internationale modforholdsregler. Også i andre internationale organisationer tager Danmark aktivt del i arbejdet med bekæmpelse af terrorisme, således i den civile luftfartsorganisation ICAO, hvor særligt foranstaltninger mod flykapring behandles.

Der påregnes fremsat to lovforslag, der udspringer af aftaler indgået med henholdsvis folketingets finansudvalg og folketingets udenrigsudvalg:

Ændring af lov om udenrigstjenesten.

Ændring af udenrigstjenestens organisation.

Lov om særlige sikkerhedspolitiske initiativer.

Bemyndigelse for udenrigsministeren til at iværksætte en undersøgelse af mulighederne for at oprette et internationalt råd for forskning af og oplysning om konflikter samt iværksættelse af foranstaltninger, der skal opfattes som en permanent videreførelse af det udredningsarbejde vedrørende problemer omkring dansk sikkerhedspolitik, som blev fremlagt i juli 1970 i et af regeringen nedsat udvalg.

Udenrigsøkonomiministeren:

Der vil blive fremsat forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af en række internationale aftaler enten med de øvrige nordiske lande eller inden for De europæiske Fællesskaber. Da forhandlingsfasen for mange af aftalernes vedkommende ikke er afsluttet, er det endnu usikkert, på hvilket tidspunkt de kan forelægges for folketinget.

Følgende forslag påregnes fremsat:

*Folketingsbeslutning om ratifikation af aftale mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om miljøbeskyttelse og**Folketingsbeslutning om ratifikation af aftale om tillæg til „Helsingfors-aftalen“ (miljøbeskyttelse).*

Aftalerne ventes underskrevet i begyndelsen af 1974. Ligestilling af miljøskader i andet nordisk land med skade i eget land. Oprettelse af særlig „bevaktionsmyndighed“, som bl.a. skal optræde som part for prøvelsesmyndigheden i de andre konventionslande. Optagelse af miljøbeskyttelsesområdet som samarbejdsområde ifølge „Helsingfors-aftalen“.

Folketingsbeslutning om ratifikation af EF-aftaler i Middelhavsområdet.

Forslag forventes fremsat i december, for Grækenlands og Tyrkiets vedkommende dog tidligst i foråret 1974. Forelæggelse af aftalerne med Grækenland og Tyrkiet er ikke statsretligt påkrævet, men regeringen har under tiltrædelsesdrøftelserne i folketinget givet tilsagn derom.

Der vil muligvis endvidere blive fremsat følgende forslag:

*Folketingsbeslutning om ratifikation af aftale om oprettelse af en europæisk rumorganisation.**Undervisningsministeren:*

Inden for skoleområdet vil folkeskolereformen, som tillige er grundlaget for en reform af uddannelserne for de 16—19-årige, og styrelsesloven komme til at præge det kommende års arbejde.

Inden for de højere uddannelser vil lovgivningsarbejdet hovedsageligt omfatte den fortsatte udbygning og organisering af universitetscentre med udgangspunkt i en helhedsplan for de videregående uddannelsers udbygning. Det tredje hovedområde i lovgivningsarbejdet i den kommende samling bliver fritidsundervisningen.

Der påregnes fremsat følgende lovforslag:

Lov om folkeskolen.

Genfremsættelse af det i 1972-73 fremsatte forslag. Lovforslaget opstiller en ny

[Statsministeren.]

målsætning for folkeskolen, som har vundet almindelig tilslutning, og som bygger på elevernes aktuelle behov for personlig udvikling og udfoldelse. Hvad skolestrukturen angår, hviler forslaget på enhedsskoletanken, hvis grundprincip er at fastholde eleverne i et socialt fællesskab. De nuværende faste eksaminer og afsluttende prøver foreslås afskaffet.

Ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m.v.

Lovforslaget vil blive baseret på to politiske hovedsynspunkter: Yderligere decentralisering af styreformen, dels ved at tillægge skolenævnene flere beføjelser, dels ved at flytte beføjelser fra undervisningsministeriet og amtsrådene til kommunalbestyrelserne, og administrative forenklinger med henblik på at undgå al unødigt dobbeltadministration.

Ændring af lov om fritidsundervisning m.v.

Lovforslaget vil bygge på samme politiske hovedsynspunkter som anført foran om skolestyrelsesloven og tænkes baseret på en refusionsordning efter objektive kriterier.

Lov om amtscentraler for undervisningsmidler.

Forslaget tilsigter sammenlægning af de nuværende skolecentraler og fælleskommunale samlinger i amtscentraler for undervisningsmidler, som administrativt henlægges under amtsrådene. (Lovforslaget var en del af det i folketingsåret 1972-73 fremsatte lovforslag om amtscentraler og en landscentral for undervisningsmidler, men blev udskudt til 1973-74).

Lov om Roskilde universitetscenter.

Rammelov, fortrinsvis om investeringer.

Lov om Ålborg universitetscenter.

Fortrinsvis om organisatoriske problemer i forbindelse med integrationen i centret af bestående institutioner.

Der vil muligvis endvidere blive fremsat følgende forslag:

Folketingsbeslutning om 12 års skole- og erhvervsuddannelse for alle.

Målsætningen for principbeslutningen er at opløse de skel, som findes mellem de forskellige uddannelsesformer, der følger efter folkeskolen, og derigennem medvirke til, at tilgangen til erhverv og videregående uddannelse i højere grad bliver bestemt af de unges interesse og personlige forudsætninger fremfor af deres miljø. Et udkast til beslutningen behandles i det centrale uddannelsesråd, hvis opgave er at stille forslag om prioritering og planlægning af uddannelsessystemet.

Ændring af lov om statsstøtte til visse private skoler.

Lovforslaget vil være baseret på afslutningen af igangværende undersøgelse og analyse af støttelovgivningens indflydelse på økonomien og normer og standarder for statsunderstøttede private skoler — i første omgang skoler, der modtager tilskud i henhold til ovennævnte lov.

Lov om vederlagsfri kursusundervisning på folkeskole- og gymnasieniveau.

Kursusaftiften til private studenter-, HF- og realkursus dækkes foreløbig af staten i skoleåret 1973-74. Et udvalg arbejder på en kortlægning af behovet for vederlagsfri kursusundervisning på folkeskolens og det alment gymnasiale niveau med henblik på, at der tilvejebringes et dækkende vederlagsfrit tilbud på dette uddannelsesområde.

Lov om universiteternes udbygning.

I henhold til § 3 i lov af 31. maj 1968 om universiteternes udbygning skal der senest i folketingsåret 1974-75 fremsættes forslag om investeringsrammer for universitetsudbygningen efter 1. april 1976. Undervisningsministeren har i folketingsåret 1969-70 i forbindelse med anden universitetslovgivning over for folketingsrådet givet tilsagn om at fremkomme med sådant forslag allerede i 1973-74. Om dette tilsagn ønskes fastholdt, vil blandt andet bero på forhandlingerne i tilslutning til den redegørelse, ministeren agter at give folketingsrådet på grundlag af helhedsplanredegørelsen fra planlægningsrådet for de højere uddannelser.

[Statsministeren.]*Økonomiministeren:*

Lov om oprettelse af det centrale erhvervsregister.

Registret tænkes oprettet som en parallel til CPR med henblik på forenkling af det offentliges registrering af erhvervsdrivende og arbejdsgivere.

Mødet genoptaget kl. 14.15.

Formanden: Fra statsministeriet har jeg modtaget følgende skrivelse:

„Statsministeriet, den 27. september 1973.

Den 27. september 1973 har det behaget Hendes Majestæt Dronningen

at afskedige efter ansøgning i nåde justitsminister K. Axel Nielsen, fiskeriminister Chr. Thomsen og forsvarsminister Kjeld Olesen,

at udnævne landbrugsminister Ib Frederiksen til fiskeriminister, således at han tillige fortsat beklæder stillingen som landbrugsminister,

at udnævne fhv. minister, folketingsmand Orla Møller til forsvarsminister,

at udnævne folketingsmand Karl Hjortnæs til justitsminister,

at bestemme, at økonomi- og budgetministeriet deles i et budgetministerium og et økonomiministerium, og at der til økonomiministeriet henlægges følgende sagsområder:

det økonomiske sekretariat, anliggender vedrørende økonomisk samvirken, herunder det økonomiske råd samt lovgivningen vedrørende Danmarks Nationalbank,

1. og 2. revisionsdepartement og Danmarks Statistik, og

at der til budgetministeriet henlægges de øvrige under det hidtidige økonomi- og budgetministerium hørende sagsområder,

at fritage økonomi- og budgetminister Per Hækkerup for denne stilling og udnævne ham til økonomiminister,

at fritage undervisningsminister Knud Heinesen for denne stilling og udnævne ham til budgetminister,

at udnævne medlem af folketinget Ritt Bjerregaard til undervisningsminister,

at bestemme, at ministeriet for forureningsbekæmpelse omdannes til et miljøministerium, og at der til dette ministerium ud over de under ministeriet for forureningsbekæmpelse hørende områder henføres sager vedrørende fysisk planlægning og fredning, idet den nærmere afgrænsning af ministeriets forretningsområde senere fastlægges ved kgl. resolution,

at fritage minister for offentlige arbejder og for forureningsbekæmpelse Jens Kampmann for stillingen som minister for forureningsbekæmpelse,

at fritage boligminister Helge Nielsen for denne stilling og udnævne ham til miljøminister og

at udnævne folketingsmand Svend Jakobsen til boligminister.

Jeg tillader mig at anmode hr. formanden om at ville underrette folketinget herom.

Anker Jørgensen

| A. Lund-Sørensen

Folketingets formand.“

Fra medlem af folketinget, udenrigsøkonomiminister *Ivar Nørgaard* har jeg modtaget meddelelse om, at han som følge af sit hverv som formand for EFs Ministerråd ikke regelmæssigt vil kunne give møde i tinget i mindst 1 måned, hvorfor han anmoder om orlov i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 1, 2. pkt., samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Fra følgende medlemmer af folketinget: *Frode Jakobsen, Hans Kjær, Brøndlund Nielsen, Svend Haugaard og Kurt Brauer*, har jeg modtaget meddelelse om, at de som følge af deltagelse i De Forenede Nationers generalforsamling ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor de anmoder om orlov på grund af midlertidig udsendelse

[Formanden.]

i offentligt hverv samt om, at stedfortræderne må blive indkaldt.

Fra medlem af folketinget *Lene Bro* har jeg modtaget meddelelse om, at hun på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov fra og med 4. oktober og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Fra medlem af folketinget *Thomas Have* har jeg modtaget meddelelse om, at han som følge af deltagelse i studierejse med I/S Vestkrafts bestyrelse ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov jfr. valglovens § 84, stk. 3, 2. pkt., fra og med den 4. oktober d.å. samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Med skrivelse af 1. oktober 1973 fremsender undervisningsministeriet i henhold til § 4, stk. 2, i lov nr. 312 af 21. december 1955 om en atomenergikommission beretning om atomenergikommissionens virksomhed i tiden 1. april 1972 til 31. marts 1973.

I henhold til lov nr. 54 af 5. marts 1954 om det udenrigspolitiske nævn skal der foretages valg af 17 medlemmer og 17 stedfortrædere til det udenrigspolitiske nævn.

I henhold til lov nr. 185 af 28. april 1971 om nordisk samarbejde skal der foretages valg af 16 medlemmer og 16 stedfortrædere til Nordisk Råd.

I henhold til § 13 i lov nr. 372 af 23. december 1964 om valutaforhold m. v. skal der vælges 17 medlemmer til folketingets valutaudvalg.

I henhold til § 2, stk. 2, i lov nr. 235 af 27. maj 1950 om anvendelse af modværdien af de i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram modtagne gaveydelse skal der nedsættes et udvalg på 9 medlemmer.

I henhold til § 4 i lov nr. 194 af 24. maj 1972 om fremgangsmåden ved ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner skal der nedsættes et udvalg på 17 medlemmer.

I henhold til lov nr. 342 af 23. december 1959 om det civile beredskab skal der nedsættes et udvalg på 11 medlemmer.

I henhold til lov nr. 447 af 11. oktober

1972 om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber skal der foretages valg af 10 medlemmer til Europaparlamentet.

Med skrivelse af 26. september 1973 fremlægger finansministeren i henhold til grundlovens § 47, stk. 1, statsregnskabet for finansåret fra 1. april 1972 til 31. marts 1973 for folketinget. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets ombudsmand har afgivet beretning for året 1972. Eksemplarer af beretningen er tilstillet tingets medlemmer.

Folketingets regnskab for finansåret fra 1. april 1972 til 31. marts 1973 er revideret og vil blive fremlagt i bureauet. Et sammendrag vil blive optaget i Folketingstidende, tillæg B.

Fra Nordisk Råds danske delegation er modtaget beretning angående Nordisk Råds 19. session i København 13.-18. februar 1971 og 20. session i Helsingfors 19.-24. februar 1972 samt angående Nordisk Råds 21. session i Oslo 17.-21. februar 1973. Eksemplarer er omdelt.

Med skrivelse af 3. august 1973 har landbrugsministeren fremsendt eksemplarer af beretning om landbrugsministeriets produktivitetsudvalgs virksomhed i finansåret 1972-73. Beretningen er fremlagt i læseværelset.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 3. oktober, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) Valg af 16 medlemmer til udvalget for forretningsordenen.
- 2) Valg af 17 medlemmer til udvalget til valgsprøvelse.
- 3) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til arbejdsmarkedsudvalget.
- 4) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til boligudvalget.
- 5) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til erhvervsudvalget.
- 6) Valg af 17 medlemmer til finansudvalget.

[Formanden.]

- 7) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til forsvarsudvalget.
- 8) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget om fysisk planlægning.
- 9) Valg af 17 medlemmer til indfødsretsudvalget.
- 10) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kirkeudvalget.
- 11) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kommunaludvalget.
- 12) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til kulturudvalget.
- 13) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til landbrugs- og fiskeriudvalget.
- 14) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til markedsudvalget.
- 15) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til miljøudvalget.
- 16) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget om offentlige arbejder.
- 17) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til det politisk-økonomiske udvalg.
- 18) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til retsudvalget.
- 19) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til skatte- og afgiftsudvalget.
- 20) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til socialudvalget.
- 21) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udenrigsudvalget.
- 22) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til undervisningsudvalget.
- 23) Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til udvalget angående videnskabelig forskning.
- 24) Valg af 2 medlemmer til at føre tilsyn med folketingets bibliotek.
- 25) Valg af 9 medlemmer til det i grundlovens § 71 omhandlede tilsyn med behandlingen af personer, som er underkastet frihedsberøvelse.
- 26) Valg af 17 medlemmer og 17 stedfortrædere til det udenrigspolitiske nævn.
- 27) Valg af 16 medlemmer og 16 stedfortrædere til Nordisk Råd.
- 28) Valg af 17 medlemmer til folketingets valutaudvalg.
- 29) Valg af 9 medlemmer til det i lov nr. 235 af 27. maj 1950 om anvendelse af modværdien af de i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram modtagne gaveydelse omhandlede udvalg.
- 30) Valg af 11 medlemmer til udvalget angående det civile beredskab.
- 31) Valg af 17 medlemmer til udvalget i henhold til lov om fremgangsmåden ved ændring af landets inddeling i kommuner og amtskommuner.
- 32) Valg af 10 medlemmer til Europaparlamentet.
- 33) Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Ivar Nørgaard.
- 34) Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Ivar Nørgaard.
- 35) Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Frode Jakobsen.
- 36) Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Frode Jakobsen.
- 37) Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Hans Kjær.
- 38) Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Hans Kjær.

[Formanden.]

- 39) Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Brøndlund Nielsen.
- 40) Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Brøndlund Nielsen.
- 41) Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Svend Haugaard.
- 42) Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Svend Haugaard.
- 43) Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Kurt Brauer.
- 44) Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Kurt Brauer.
- 45) Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Lene Bro.
- 46) Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Lene Bro.
- 47) Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Thomas Have.
- 48) Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Thomas Have.
- 49) Spørgsmål til ministrene.

Mødet hævet kl. 14.22.

2. møde.

Onsdag den 3. oktober kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1974,

forslag til lov om afgift ved indløsning af fondsbeviser,

forslag til lov om ændring af ligningsloven og selskabsskatteoven. (Ændringer som følge af loven om lønmodtagernes medejendomsret) og

forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat.

I skrivelse af dags dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om lønmodtagernes medejendomsret.

I skrivelse af dags dato meddeler budgetministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om boligsparekontrakter. (Ophævelse af adgangen til at oprette boligsparekontrakter).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg skal tillade mig at fremsætte *forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1974.*

Siden kildeskattens indførelse beregnes den personlige indkomstskat til staten hvert år ved hjælp af en progressiv grundbeløbskala, der er fastlagt i udskrivningsloven. Denne grundbeløbsskala skal hvert år pristalsreguleres, og hvert år skal det ved lov fastsættes, hvor stor en procent af grundbeløbene der skal udskrives.

Som allerede nævnt i statsministerens åbningstale foreslås denne procent — den såkaldte udskrivningsprocent — for 1974 fastsat uændret. Det vil sige, at statsindkomstskatten for 1974 efter lovforslaget skal udskrives med 91 pct. af grundbeløbene ligesom for kalenderårene 1971-73.

En uforandret udskrivningsprocent er forudsat i den finansplan, som regeringen fremlagde allerede i august. Den tilsigter en stramning af statsbudgettet som led i bestræbelserne for at dæmme op for inflationen og genoprette ligevægten på betalingsbalancens løbende poster. Udskrivningsprocentens betydning i denne forbindelse fremgår af, at det fulde grundbeløb for 1974 kan anslås til omkring 27.000 mill. kr. En ændring af udskrivningsprocenten med et procentpoint vil således ændre provenuet med ca. 270 mill.